

**UCHWAŁA NR XXIII/275/2016
RADY GMINY BARTOSZYCE**

z dnia 29 grudnia 2016 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bartoszyce na 2017 rok.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze.zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r., poz.487 ze zm.) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2016 r. poz. 2'24 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok stanowiący załącznik niniejszej do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bartoszyce.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Andrzej Kosakowski

Załącznik do Uchwały Nr XXIII/275/2016

Rady Gminy Bartoszyce

z dnia 29 grudnia 2016 r.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie Bartoszyce na 2017 rok**

Rozdział 1.

I. WSTĘP

Polski model rozwiązywania problemów społecznych zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowana na poziomie gmin, które na mocy stosownych aktów prawnych są podmiotem właściwym do rozwiązywania istniejących problemów w swoich społecznościach lokalnych. Na szczeblu lokalnym kluczową rolę w podejmowaniu działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami, a w szczególności z alkoholizmem i narkomanią, pełni samorząd gminny.

Podstawą realizacji zadań własnych gminy z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r., poz. 487 ze zm.). Zadania realizowane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu,
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu,
- działalność informacyjną i wychowawczą,
- ograniczanie dostępności alkoholu,
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie.

Lokalna polityka wobec zjawiska narkomanii realizowana jest w oparciu o ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2016 r. poz. 224 ze zm.). Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, głównie przez:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą,
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych,
- nadzór nad substancjami psychoaktywnymi, których używanie może doprowadzić do narkomanii,
- zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może doprowadzić do narkomanii.

Realizacja powyższych zadań prowadzona będzie w oparciu o „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bartoszyce na 2017 rok”, zwany dalej Programem. Dokument określa gminną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Uwzględnia również przedsięwzięcia z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W niniejszym Programie uwzględniono kierunki zawarte w Narodowym Programie Zdrowia.

II. PODSTAWY PRAWNE ORAZ DOKUMENTY KORESPONDUJĄCE Z REALIZACJĄ ZADAŃ W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r., poz. 487 ze zm.);
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r., o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2016 r., poz. 224 ze zm.);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390);
4. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 446 ze zm.);
5. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz.U. z 2016 r. poz. 1492);

6. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2016-2020;
7. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016 – 2020;
8. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2016-2020;
9. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bartoszyce na lata 2016-2023 (Uchwała Nr XIII/159/2016 Rady Gminy Bartoszyce z dnia 29 stycznia 2016r.);
10. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2020;
11. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018.

III. ZASOBY LOKALNE.

Gmina Bartoszyce leży w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie bartoszyckim. Jest to jedna z największych pod względem zajmowanego obszaru gmin w Polsce. Administracyjnie obejmuje 105 miejscowości, skupionych w 31 sołectwach. Ludność gminy w 2015 roku wynosiła 11.067 tys. mieszkańców¹⁾. Północna granica gminy stanowi jednocześnie granicę państwową z Obwodem Kaliningradzkim (Federacja Rosyjska). Położenie gminy ma wpływ na jakość życia jej mieszkańców. Jest to rejon od wielu lat charakteryzujący się wysoką stopą bezrobocia i dużym wskaźnikiem rodzin objętych pomocą społeczną. W świetle danych GUS liczba osób pracujących z obszaru Gminy Bartoszyce systematycznie wykazuje tendencję spadkową. Charakterystyczne jest też starzenie się społeczeństwa. Trudna sytuacja bytowa mieszkańców i brak perspektyw na przyszłość, zwiększają ryzyko sięgania po środki psychoaktywne, głównie alkohol i narkotyki.

1. Placówki oświatowe i kulturalne.

Na terenie gminy Bartoszyce, funkcjonuje 6 szkół podstawowych, 2 gimnazja, 1 gminne przedszkole, 1 punkt przedszkolny przy szkole podstawowej w Bezledach oraz 6 oddziałów przedszkolnych (przy każdej ze szkół podstawowych). Do wymienionych placówek oświatowych łącznie uczęszcza 919 dzieci i młodzieży. We wszystkich szkołach, obligatoryjnie realizowane są *Szkolne Programy Profilaktyki*, podejmujące - w ramach profilaktyki pierwszorzędowej - działania związane z przeciwdziałaniem patologiom społecznym (alkoholizmowi, narkomanii, przemocy). Obok placówek oświatowych, ważnym partnerem samorządu w realizacji zadań profilaktycznych są placówki kulturalne. Na terenie gminy Bartoszyce, funkcjonuje 5 domów kultury i 23 świetlice wiejskie. Stanowią one bazę do podejmowania działań prozdrowotnych i prospołecznych, adresowanych zarówno do małoletnich jak i dorosłych mieszkańców gminy.

2. Bezpieczeństwo publiczne

Zadania w zakresie bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy Bartoszyce realizuje Komenda Powiatowa w Bartoszycach oraz Posterunek Policji w Bezledach. Komenda Powiatowa Policji prowadzi wydział kryminalny oraz wydział prewencji, obejmujący referat ruchu drogowego. Gminę Bartoszyce obsługuje trzech dzielnicowych (Rejony IV i V oraz Posterunek Policji w Bezledach). Policja należy do instytucji najczęściej wnioskujących o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz - na mocy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie - wszczynających procedurę „Niebieska Karta”. Tym samym stanowi bardzo ważne ogniwo w lokalnym systemie przeciwdziałania problemom wynikającym z uzależnień i ich skutkom.

3. Placówki Lecznictwa Odwykowego

Uzależnieni od alkoholu mieszkańcy gminy, współuzależnieni, dorosłe dzieci alkoholików i osoby doświadczające przemocy domowej, w zakresie terapii, korzystają z usług Poradni Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia od Alkohol „Szansa” w Bartoszycach. Jest to jedyna w powiecie bartoszyckim specjalistyczna niestacjonarna placówka leczenia odwykowego. Z danych poradni wynika, iż w 2016 r. z jej usług skorzystało:

- 41 osób uzależnionych od alkoholu, w tym 26 mężczyzn i 15 kobiet
- 4 współuzależnionych
- 4 współuzależnionych

- 0 osób uzależnionych od innych środków psychoaktywnych

4. Pomoc społeczna

Skalę problemu alkoholowego i narkomanii w gminie, częściowo odzwierciedla liczba rodzin, objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszycach. Zatrudnieni w nim pracownicy socjalni – w ramach pracy socjalnej - podejmują szereg działań ukierunkowanych na rozwiązanie problemów indywidualnych i rodzinnych. Pomocą materialną z tytułu uzależniania od innych środków psychoaktywnych została objęta tylko 1 rodzina.

Jak wynika z poniższego zestawienia, w ogólnej liczbie osób korzystających ze świadczeń pomocy społ. (która w 2016 r. zmalała), zwiększyła się liczba rodzin z problemem alkoholowym.

Pomoc Ośrodka Pomocy Społecznej	Ilość rodzin			
	2013	2014	2015	2016
Ogółem liczba rodzin którym udzielono pomocy materialnej	917	886	859	808
W tym rodziny z problemem alkoholowym:	169	158	145	190

5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Punkt Informacyjno-Konsultacyjny

Istotną rolę w lokalnym systemie pomocy osobom i rodzinom z problemem alkoholowym, a także uwikłanym w przemoc, pełni Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, usytuowany przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bartoszycach. W latach 2013-2015 do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło łącznie 147 wniosków w zakresie podjęcia działań wobec osób nadużywających alkoholu. W stosunku do ogólnej liczby mieszkańców - liczba ta wydaje się stosunkowo niska. Należy jednak zwrócić uwagę na to, iż GKRPA podejmuje działania wyłącznie na wniosek, i w stosunku do osób pijących w sposób szkodliwy, zakłócających ład i porządek publiczny, powodujących rozpad rodziny i demoralizujących małoletnich lub uchylających się od pracy.

Z poniższego zestawienia wynika, że ilość wniosków w zakresie wszczęcia procedury zobowiązania do leczenia odwykowego w 2016 r. - w stosunku do poprzedniego - nieznacznie wzrosła.

Liczba wniosków złożonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych			
2013	2014	2015	2016
42	43	28	34

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny od kilku lat oferuje pomoc i wsparcie terapeutyczne uzależnień, do którego w 2016 r. zgłosiło się 95 osób. W odpowiedzi na zidentyfikowane potrzeby, w maju 2016 r. ofertę PIK rozszerzono o dyżury psychologa, do którego zgłosiło się 70 osób. Z konsultacji ze specjalistami korzystały zarówno osoby indywidualne, jak również – w ramach realizacji procedury „Niebieska Karta” - pracownicy socjalni. Punkt jest ważnym ogniwem w lokalnym systemie przeciwdziałania patologiom społecznym.

6. Zespół Interdyscyplinarny

Obowiązek podejmowania działań zapobiegających przemocy w rodzinie nałożyła na samorządy gmin Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zmieniona Ustawą z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy „do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. 29 marca 2016 r. Rada Gminy Bartoszyce uchwaliła „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Bartoszyce na lata 2016 -2020”. Za cel główny przyjęto ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy dla rodzin, w których ten problem występuje. Lokalny samorząd prowadzi bardzo aktywne działania profilaktyczne, ukierunkowane na przeciwdziałanie przemocy domowej. Organizuje konferencje, szkolenia, kampanie, publikuje artykuły w lokalnych mediach.

Bardzo ważny element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie stanowi Zespół Interdyscyplinarny, oparty na systemowej współpracy lokalnych instytucji, podmiotów i służb oraz na wielopłaszczyznowym podejściu do problemu przemocy. Do głównych zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy prowadzenie procedury „Niebieska Karta”, wszczynanej w sytuacji podejrzenia przemocy w rodzinie. Od stycznia 2016r. do listopada 2016r. do przewodniczącej Zespołu wpłynęło 40 „Niebieskich Kart”, i jest to liczba mniejsza niż w ubiegłych latach. Z danych wynika, iż doświadczającymi przemocy w zdecydowanej większości są kobiety (31), a stosującymi przemoc są mężczyźni (37), co odpowiada statystykom ogólnopolskim.

7. Rynek napojów alkoholowych

Rada Gminy Uchwałą nr XXX/270/2001 z dnia 28 września 2001 r. ustaliła dla terenu gminy liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – 45 oraz przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży – 15.

Przedstawione poniżej dane obrazują sytuację na rynku napojów alkoholowych w gminie Bartoszyce.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Bartoszyce	2013r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	Limit liczby sprzedaży napojów alkoholowych.
Do spożycia poza miejscem sprzedaży	32	32	30	30	45
Do spożycia w miejscu sprzedaży	9	9	7	8	15
Razem:	41	41	37	38	60
Liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt	271	271	297	291	

IV. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE BARTOSZYCE I WNIOSKI

Zidentyfikowanie problemów społecznych, występujących w gminie Bartoszyce było możliwe dzięki badaniom diagnostycznym, przeprowadzonym przez Instytut Szkoleniowo-Badawczy w Grodzisku Dolnym na zlecenie Urzędu Gminy w Bartoszycach w listopadzie 2016 r. Opinie społeczności, dotyczące problematyki związanej ze środkami psychoaktywnymi, tj. alkoholem i narkotykami oraz przemocą, zostały uzyskane w drodze badań ankietowych, przeprowadzonych w gminie wśród trzech grup, reprezentujących trzy lokalne środowiska:

- 1) dorośli mieszkańcy,
- 2) dzieci i młodzież szkolna,
- 3) sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.

Badania dały podstawę do sformułowania następujących wniosków:

1. Problem picia alkoholu przez osoby dorosłe na terenie gminy Bartoszyce można uznać za umiarkowany. Większość respondentów podała, że spożywa alkohol rzadziej niż raz w miesiącu, a preferowanym trunkiem - wbrew ogólnopolskim trendom w piciu alkoholu, jakim jest piwo - jest wino. Jednak respondenci zauważyli, że na przestrzeni ostatnich 10 lat spożycie alkoholu na terenie gminy Bartoszyce wzrosło.

2. Osoby spożywające alkohol nie stanowią większego zagrożenia dla bezpieczeństwa mieszkańców. 82% podało, że nie odczuwają z tego powodu żadnego lęku.

3. Większość mieszkańców uważa, że dostęp do alkoholu powinien być ograniczany i kontrolowany, a od władz lokalnych przede wszystkim oczekuje udzielania pomocy osobom oraz rodzinom, których ten problem dotyczy, podejmowania działań edukacyjnych i profilaktycznych oraz karania sprzedawców, łamiących przepisy w zakresie sprzedaży alkoholu.

4. Istotne jest także zwrócenie uwagi na sprzedaż alkoholu na terenie gminy oraz zaostrzenie kontroli sprzedaży. Sami sprzedawcy przyznają, że nie zawsze sprawdzają dokument tożsamości, a co gorsza zdarzają się incydenty sprzedaży alkoholu nieletniemu. Należy podjąć kroki ograniczenia takich sytuacji, zwłaszcza, że są one niezgodne z obowiązującymi przepisami.

5. Mieszkańcy raczej nie mają wiedzy na temat działań podejmowanych przez lokalne władze w celu rozwiązywania problemów alkoholowych. Biorąc pod uwagę dużą aktywność samorządu w obszarze działań profilaktycznych, ich niewiedza może wynikać z małego zainteresowania tą tematyką. Nie mniej dla realizatorów działań jest to wskazówka, że powinny być one bardziej promowane, z wykorzystaniem m.in. lokalnych mediów np. gminnego biuletynu, stron internetowych.

6. Jednym z najważniejszych problemów młodych mieszkańców gminy zdaje się być picie alkoholu – 56% gimnazjalistów deklaruje, że inicjację alkoholową ma już za sobą, podobnie jak 12% uczniów szkoły podstawowej. Dodatkowo bardzo duża część badanej młodzieży (21% uczniów szkoły podstawowej i 39% gimnazjalistów) jest zdania, że picie piwa jest mniej groźne niż napojów wysokoprocentowych. Jest to sygnał, który powinien skutkować podjęciem działań z zakresu profilaktyki wśród młodzieży. Zwłaszcza, że młodzież deklaruje chętny udział w zajęciach profilaktycznych.

7. Szczególną uwagę trzeba zwrócić na fakt, iż część młodych respondentów (20% uczniów szkoły podstawowej i 12% gimnazjalistów) deklaruje, że po raz pierwszy alkohol pili z rodzicami. Znajduje to także odzwierciedlenie w pytaniu o miejsce, gdzie młodzież piła ostatnio alkohol – aż 20% gimnazjalistów i 35% uczniów szkoły podstawowej twierdzi, że we własnym domu. Można zatem mówić o dużym przyzwoleniu dorosłych na picie wśród młodzieży. Dlatego ważne zdaje się być skierowanie działań edukacyjnych także w stronę dorosłych mieszkańców gminy Bartoszyce.

8. Dorośli mieszkańcy gminy nie mają wystarczającej wiedzy na temat narkotyków. Połowa respondentów zadeklarowała chęć uzupełnienia braków. Cieszy fakt, iż większość jest świadoma, że zażywanie narkotyków jest szkodliwe bez względu na częstotliwość ich zażywania.

9. Około 1/3 badanych osób jest zdania, że na terenie gminy narkotyki/dopalacze są trudno dostępne, ale ponad połowa nie ma żadnej wiedzy na ten temat. Do zażycia narkotyku kiedykolwiek przyznała się tylko jedna osoba.

10. Zdecydowana większość (82%) dorosłych mieszkańców gminy słusznie twierdzi, że problem substancji psychoaktywnych dotyczy nie tylko ludzi z tzw. „marginesu”, ale może dotyczyć różne warstwy społeczne, niezależnie od ich statusu.

11. Narkotyki stanowią poważny problem wśród młodych mieszkańców gminy. Spora część młodzieży (14% gimnazjalistów) ma już za sobą pierwszy kontakt z nimi. Dodatkowo młodzi ludzie zarówno ze szkoły podstawowej, jak i z gimnazjum przyznają, że znają w swoim otoczeniu osoby, które „biorą” narkotyki. Nasuwa się zatem potrzeba informowania ich o niebezpieczeństwach jakie wiążą się z choćby z jednorazowym zażywaniem narkotyków.

12. Z punktu widzenia organizacji działań profilaktycznych, ważnym zdaje się być fakt, że młodzież nie rozmawia na temat narkotyków ze swoimi rodzicami. Dlatego ważne jest, by młodzież mogła otrzymać rzetelną wiedzę i umiejętności od specjalistów, a nie szukała jej chociażby w internecie. Niezbędnym jest także objęcie działaniami profilaktycznymi rodziców i nauczycieli/wychowawców, wzmacnianie ich roli w kształtowaniu poglądów dzieci.

13. Młodzież pada także ofiarą cyberprzemocy (tzw. cyberbullying). Duża część badanej grupy doświadczyła wyzywania, straszenia, ośmieszania za pomocą Internetu czy sms-ów. Zdarzały się także osoby, które podszywały się pod respondentów w internecie, a także sytuacje rozpowszechniania kompromitujących materiałów o odbiorcach - 3% uczniów szkoły podstawowej i 11% gimnazjalistów padło ofiarą tego rodzaju przemocy w sieci.

14. Godna podkreślenia jest postawa dorosłych mieszkańców gminy wobec zachowań przemocowych. Mieszkańcy w zdecydowanej większości (93%) zadeklarowali, że stosowanie kar fizycznych nie jest dobrą metodą wychowawczą, a stosowanie kar fizycznych powinno być zabronione prawem. 97% respondentów jest zdania, że przemoc w rodzinie nie jest prywatną sprawą i należy na nią reagować. Ważne by wzmacniać taką postawę, a jednocześnie nadal nie ustawać w trudzie edukowania pozostałych mieszkańców gminy.

Reasumując, w prowadzeniu działań profilaktycznych na terenie gminy Bartoszyce istotne jest podejmowanie działań systemowych, których podstawą będzie przekazywanie rzetelnej, adekwatnej do odbiorców wiedzy, ukierunkowanych na kształtowanie właściwych postaw społecznych i rozwój umiejętności psychospołecznych. Nie należy zapominać, że tymi odbiorcami powinny być zarówno dzieci, jak i młodzież, ale także rodzice, nauczyciele, pedagodzy szkolni. Warto także stwarzać młodym ludziom możliwość konstruktywnego spędzania czasu w grupie rówieśniczej, która będzie dostarczać pożądaných

społecznie wzorców do identyfikacji. Dzięki temu jednostka może czuć się bezpiecznie, a doświadczenie takie w sposób niezwykle silny kształtuje poczucie własnej wartości, umożliwia odreagowanie napięć i realizację potrzeb. Tylko w taki sposób może odbywać się kompleksowa działalność profilaktyczna, która może przynieść wymierne efekty.

Diagnoza i analiza problemów społecznych dała podstawę do opracowania celu głównego, celów szczegółowych oraz konkretnych zadań Programu. Program uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Rozdział 2.

II. CELE PROGRAMU:

CEL GŁÓWNY:

Ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Bartoszyce oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych i wspierających.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, służącej zwiększaniu świadomości społecznej poprzez:

1. Edukację publiczną w zakresie problematyki alkoholowej i narkomanii:
 - a) prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych na tematy związane z problematyką używania środków psychoaktywnych.
 - b) organizowanie lokalnych debat, porad, seminariów i konferencji, uwzględniających problematykę zachowań ryzykownych i szkodliwych.
 - c) zakup materiałów edukacyjnych oraz dystrybucja wśród określonych grup adresatów, opracowywanie i wydawanie własnych biuletynów i ulotek służących temu celowi.
 - d) publikacja artykułów w mediach: lokalnej prasie, na stronach internetowych.
2. Realizację programów dotyczących zagadnień podnoszących świadomość w zakresie zdrowotnych, psychologicznych i społecznych konsekwencji używania alkoholu i narkotyków.
3. Realizację projektów profilaktycznych dotyczących zagadnienia przemocy rówieśniczej, a także nowych form przemocy za pośrednictwem urządzeń elektronicznych, z uwzględnieniem kwestii związanych z ochroną przed doświadczaną cyberprzemocą.
4. Dofinansowanie prowadzonych na terenie szkół oraz innych placówek oświatowych akcji i programów profilaktyczno – edukacyjnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, jako uzupełnienie Szkolnych Programów Profilaktyki.
5. Promowanie programów edukacyjnych, zwiększających kompetencje wychowawcze rodziców w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych, m.in. „Szkoła dla rodziców i wychowawców”.
6. Realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży na świetlicach wiejskich na podstawie programów profilaktycznych.
7. Dofinansowywanie szkoleń dla nauczycieli i pedagogów w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijających umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli i rodziców z gminy Bartoszyce.
8. Dofinansowanie działań sportowo – rekreacyjnych prowadzonych w placówkach oświatowych i kulturalnych gminy Bartoszyce, jako integralnego elementu strategii profilaktycznych.
9. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności alkoholu i przestrzeganie zakazu jego sprzedaży osobom nieletnim.

10. Promocja zdrowego, bezpiecznego stylu życia, zdrowia psychicznego, poprzez organizowanie, finansowanie, dofinansowanie różnego rodzaju imprez (festynów, pikników, turniejów, zawodów, konkursów).

11. Finansowanie lub dofinansowanie kolonii letnich z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin zagrożonych patologiami społecznymi.

Wskaźniki: liczba zrealizowanych programów profilaktycznych, liczba informacyjnych umieszczonych w mediach, liczba zorganizowanych szkoleń/konferencji/debat, ilość zakupionych i rozdystrybuowanych materiałów edukacyjnych, liczba uczestników przedsięwzięć profilaktycznych, liczba sfinansowanych/dofinansowanych kolonii; liczba uczestników.

Powyższe zadania wpisują się w cel operacyjny Narodowego Programu Zdrowia:

PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z UŻYCIEM SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH, UZALEŻNIENIAMI BEHAWIORALNYMI I INNYMI ZACHOWANAMI RYZYKOWNYMI.

2. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych

1. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób uwikłanych w problemy związane ze środkami psychoaktywnymi i przemocą w rodzinie w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym.

Wskaźniki : liczba udzielonych specjalistycznych porad/konsultacji, liczba osób korzystających z porad/konsultacji, liczba rodzin korzystających z porad/konsultacji, liczba osób udzielających porad/konsultacji.

2. Podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Wskaźniki: liczba wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego, liczba wniosków złożonych do sądu o wydanie postanowienia w sprawie zobowiązania do leczenia odwykowego.

3. Monitorowanie sytuacji osób/rodzin objętych pomocą oraz procedurą „Niebieskiej Karty”, w których występuje również problem uzależnienia od alkoholu/narkotyków;

Wskaźniki: liczba zrealizowanych działań monitorujących, liczba osób/rodzin objętych monitoringiem.

Powyższe zadania wpisują się w cel operacyjny Narodowego Programu Zdrowia:

PROFILAKTYKA PROBLEMÓW ZDROWIA PSYCHICZNEGO I POPRAWA DOBOSTANU PSYCHICZNEGO I SPOŁECZEŃSTWA

4. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w obszarze przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy, poprzez:

1. Podejmowanie wspólnych działań z instytucjami i organizacjami na rzecz osób i rodzin, w których występuje problem alkoholowy, narkomanii lub przemoc w rodzinie.

2. Przekazywanie materiałów edukacyjnych i informacyjnych o tematyce uzależnień i przemocy do wykorzystania w działalności profilaktycznej.

3. Finansowanie różnych form doształcania, podejmowanych przez osoby realizujące zadania z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie, pracujących na rzecz mieszkańców gminy Bartoszyce w celu podniesienia ich kompetencji.

Wskaźniki : liczba zrealizowanych przedsięwzięć, liczba współpracujących podmiotów, liczba uczestników.

Powyższe zadania wpisują się w cel operacyjny Narodowego Programu Zdrowia:

PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z UŻYCIEM SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH, UZALEŻNIENIAMI BEHAWIORALNYMI I INNYMI ZACHOWANAMI RYZYKOWNYMI.

5. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie nieprzestrzeganiu przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

1. Wydawanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą Rady Gminy.

2. Prowadzenie na podstawie upoważnienia Wójta Gminy Bartoszyce okresowych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w tym w szczególności zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

3. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Wskaźniki: liczba opinii wydanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych; liczba przeprowadzonych interwencji.

Powyższe zadania wpisują się w cel operacyjny Narodowego Programu Zdrowia:

PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z UŻYCIEM SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH, UZALEŻNIENIAMI BEHAWIORALNYMI I INNYMI ZACHOWANIAMI RYZYKOWNYMI.

Rozdział 3.

1. ADRESACI PROGRAMU

Niniejszy Program skierowany jest do:

- mieszkańców gminy Bartoszyce,
- dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem od alkoholu oraz ich rodziców, opiekunów i nauczycieli,
- osób dorosłych zagrożonych uzależnieniem od alkoholu (w tym osób pijących szkodliwie lub ryzykownie),
- osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych,
- osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od narkotyków,
- osób zawodowo zajmujących się problematyką alkoholową, narkomanii, przemocy.

2. REALIZATOR PROGRAMU

Jednostką realizującą Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest Urząd Gminy w Bartoszycach. Koordynację przedsięwzięć związanych z realizacją zadań własnych gminy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, zawartych w niniejszym Programie, powierza się referatowi Spraw Społecznych, Promocji i Pozyskiwania Środków Pozabudżetowych Urzędu Gminy w Bartoszycach.

3. PARTNERZY /REALIZATORZY PROGRAMU

Ze względu na złożoność i wieloaspektowość problemów związanych z uzależnieniami oraz współistniejącą z nimi przemoc, przyjęto szeroką listę partnerów i realizatorów programu, która obejmuje instytucje bezpośrednio stykające się z problemem alkoholizmu takie jak: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Poradnia Leczenia Uzależnień „Szansa” w Bartoszycach, Komenda Powiatowa Policji w Bartoszycach, Posterunek Policji w Bezledach, Gminny Ośrodek Kultury w Tolko, gminne placówki oświatowe, sołectwa, organizacje pozarządowe.

Rozdział 4.

1. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Realizacja zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok, prowadzona będzie w oparciu o środki własne gminy Bartoszyce, uzyskane z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wydawanych zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ewentualnie pozyskane dotacje zewnętrzne.

2. W budżecie Gminy Bartoszyce na 2017 r., na realizację zadań wskazanych w Programie zaplanowano kwotę **65.000 zł**.

3. Kwota określona w pkt. 2 może ulec zmianie w zależności od faktycznej ilości środków finansowych pozyskanych w 2017 r. z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

4. Realizacja zadań określonych w Programie, odbywa się w oparciu o ramowy plan określony w budżecie Gminy na 2017 r.

2. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Każdy członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, niezależnie od pełnionej funkcji, otrzymuje wynagrodzenie w wysokości **10%** aktualnego minimalnego wynagrodzenia miesięcznego, ustalonego w trybie i na zasadach określonych ustawą z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 2015, poz. 2008 ze zm.), za niżej wymienione czynności:

- a) udział w posiedzeniu komisji poza godzinami pracy etatowej,
- b) udział w czynnościach kontrolnych punktów sprzedaży alkoholu,
- c) inne prace, mające bezpośredni związek z realizacją zadań, określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, należących do kompetencji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest lista obecności lub protokół, na których został złożony własnoręczny podpis członka komisji.

3. Członkom komisji przysługuje zwrot kosztów delegacji, poniesionych z tytułu podróży służbowych na szkolenia, konferencje oraz inne wyjazdy związane z wykonywaniem zadań komisji, według załączonych delegacji, rachunków i biletów za przejazd.

3. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Wójt Gminy zobowiązany jest do sporządzenia sprawozdania z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przedłożenia go Radzie Gminy do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego sprawozdanie dotyczy.

¹⁾Dane Urzędu Gminy w Bartoszycach – stan na dzień 30 listopada 2015 r.